

Informácia **Národnej banky Slovenska k silnej autentifikácii klienta (SCA)**

Čo je PSD2

Smernica 2015/2366/EÚ (alebo PSD2)¹⁾ sa osobitne venuje platobným službám, ktoré poskytujú poskytovatelia platobných služieb (poskytovateľmi platobných služieb sú banky a platobné inštitúcie).

Cieľom PSD2 je

- priniesť klientovi jednoduchšie a modernejšie spôsoby platieb, ide najmä o mobilné platby vrátane inovácií založených na nových technológiách (napríklad biometria),
- otvoriť svet platieb pre startupy a fintechy s cieľom priniesť inovácie do sveta bankovníctva a
- bezpečnejšie online a digitálne platby.

Smernica PSD2 taktiež určuje nové povinnosti a bezpečnostné požiadavky pre banky a platobné inštitúcie, ktoré sú povinné sa s nimi zosúladiť. Ide o podporu silnej autentifikácie alebo monitorovanie podvodných platobných operácií. Táto smernica bola transponovaná do zákona o platobných službách.

PSD2 stavia na základoch predchádzajúcej prvej smernice o platobných službách PSD1 tým, že umožňuje, aby sa trh Európskej únie s platobnými službami otvoril novým kategóriám poskytovateľov platobných služieb, ktoré ponúkajú škálu nových platobných služieb podnikom a spotrebiteľom.

Títo noví poskytovatelia platobných služieb sú známi ako (tretie strany):
Poskytovatelia platobných iniciačných služieb (PISP),
Poskytovatelia informácií o účte (AISP).

PSD2 umožňuje PISP a AISP súťažiť s bankami a s inými tradičnejšími poskytovateľmi platobných služieb tým, že ponúka nové, regulované platobné produkty a služby, ako je agregácia informácií o účtoch a iniciovanie platieb. Zároveň umožňuje bankách navzájom konkurovať si poskytovaním týchto nových spôsobov platobných služieb pre spotrebiteľov.

Keďže banky budú spolupracovať s tretími stranami, bezpečnosť a funkčnosť poskytovania platobných služieb je pre Národnú banku Slovenska prioritou. V rámci povoloňacieho konania a následného dohľadového postupu, Národná banka Slovenska dôsledne kontroluje implementáciu nových požiadaviek, ktoré prináša PSD2.

V neposlednom rade požiadavky vyplývajúce z PSD2 určitým spôsobom nastavujú jednotnú úroveň fungovania poskytovateľov platobných služieb v rámci Európy. Toto nepochybne prispeje k ľahšej integrácii startupov a fintechových spoločností do oblasti finančných služieb a podporí sa rýchlejšie prijatie globálnejších riešení.

Čo je SCA, nariadenie o SCA a súvisiace predpisy s PSD2

Podľa § 2 odsek 48 zákona o platobných službách sa silnou autentifikáciou používateľa platobných služieb rozumie: *„autentifikácia na základe použitia dvoch prvkov alebo viacerých prvkov, ktorými sú vedomosť, vlastníctvo a charakteristické znaky používateľa platobných služieb, pričom vedomosťou je to, čo vie len používateľ platobných služieb, vlastníctvom je to, čo vlastní alebo drží len používateľ platobných služieb a charakteristické znaky špecifikujú používateľa platobných*

¹⁾ Smernica 2015/2366/EÚ: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L2366&from=SK>

služieb. Tieto prvky sú od seba nezávislé a vytvorené takým spôsobom, že narušenie jedného prvku nenaruší spoľahlivosť ostatných prvkov a ani dôvernosc' autentifikačných údajov.“

K smernici PSD2 bolo vydané veľké množstvo vykonávacích predpisov, ako sú usmernenia regulačné technické štandardy a implementačné technické štandardy. Osobitná pozornosť sa aktuálne venuje nariadeniu EÚ/2018/389 o silnej autentifikácii klienta. Lehota na dosiahnutie súladu s nariadením EÚ/2018/389 o silnej autentifikácii klienta je stanovaná do 14. septembra 2019.

Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) vydal dňa 21. júna 2019 stanovisko k prvkom silnej autentifikácii klienta²⁾. Podľa stanoviska EBA prvky silnej autentifikácie prezentované kartovými schémami nie sú dostatočné, čo spôsobilo diskusie v oblasti platobných služieb. EBA vo svojom stanovisku pripúšťa možnosť udelenia prechodného obdobia, ktoré by mohli národné orgány dohľadu akceptovať za predpokladu, že bude toto prechodné obdobie dôsledne monitorované spolu s nastavenými migračnými plánmi pre dotknuté subjekty.

Čo je prechodné obdobie? Prečo je potrebné a ako ho vníma Národná banka Slovenska?

Platby sa spracovávajú prostredníctvom pomerne zložitej siete systémov. Nové požiadavky na silnú autentifikáciu, ktoré si vyžadujú nemalé zmeny vo viacerých systémoch. Vzhľadom na citlivosť platobných operácií, akými sú aj platby je potrebné, aby bola ich implementácia (vrátane jej časového harmonogramu, testovania a následného spustenia) zrealizovaná v požadovanej kvalite a v požadovanom súlade s európskou legislatívou. Z praktického hľadiska je potrebný dostatočný časový priestor teda prechodné obdobie najmä pokiaľ ide o platby kartou u internetového obchodníka (e-commerce platby), kde riešenie silnej autentifikácie ešte nebolo sfinalizované medzi bankami, kartovými schémami ako sú Visa a Mastercard, centrálnymi bankami a EBA. Prechodné obdobie má slúžiť predovšetkým na finalizáciu funkčnosti riešenia, takým spôsobom, aby bolo súladné s požiadavkami podľa európskej legislatívy. V rámci ochrany spotrebiteľa a finančných inovácií sa EBA osobitne venuje aj právam spotrebiteľa v spojitosti s platbami.

Národná banka Slovenska si je vedomá ťažkosti spojených s dodržaním termínu 14. september 2019 a spolupracuje s dotknutými subjektami finančného trhu. Názor Národnej banky Slovenska ohľadom prechodného obdobia je jednoznačný, že za najjednoduchšie riešenie a zároveň najpraktickejšie riešenie je prijatie jednotného prechodného obdobia na európskej úrovni vrátane migračných plánov. Národná banka Slovenska bude rešpektovať prechodné obdobie, ktoré bude navrhnuté na úrovni Európskej únie. Aktuálne sa vedú odborné diskusie na pracovných skupinách EBA, aká dĺžka prechodného obdobia bude prijatá. Národná banka Slovenska bude informácie ohľadom dĺžky prechodného obdobia komunikovať so Slovenskou bankovou asociáciou v rámci zriadenej pracovnej skupiny zameranej na silnú autentifikáciu klienta.

Národná banka Slovenska bude v súvislosti s touto otázkou naďalej spolupracovať s EBA a ostatnými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v Európskej únii s cieľom dohodnúť harmonizovaný prístup k časovým obdobiam migrácie v celej Európskej únii. Národná banka Slovenska bude o tejto otázke naďalej informovať, ako sa bude vyvíjať.

²⁾ EBA stanovisko k prvkom silnej autentifikácie: <https://eba.europa.eu/-/eba-publishes-an-opinion-on-the-elements-of-strong-customer-authentication-under-psd2>